

НОВИЯ ЗАКОН ЗА ЗАЩИТА НА КОНКУРЕНЦИЯТА

[Адв. Катерина Граматикова – старши асоцииран адвокат](#)

В края на 2008г. влезе в сила новият Закон за защита на конкуренцията (ЗЗК). Основната цел на приемането му бе да се хармонизира българското законодателство с последните достижения на правото на Общността и да се гарантира по-ефективна защита на правилата на конкуренция. В съответствие с Регламент на Съвета № 1/2003 г. законът определя статута на Комисията за защита на конкуренцията като национален орган, отговорен за прилагането както на националното, така и на Общностното право в областта на конкуренцията. Също така, с оглед гарантиране на еднаквото и непротиворечиво прилагане на правото на конкуренция, законът подробно урежда компетентността и формите за сътрудничество на КЗК с Европейската комисия и другите национални органи по конкуренция на страните-членки на ЕС.

Новият закон, подобно на стария, съдържа обща забрана за споразумения, решения и съгласувани практики на две или повече предприятия, които имат за цел или резултат предотвратяване, ограничаване или нарушаване на конкуренцията. Отново са определени споразуменията с незначителен ефект, по отношение на които забраната няма да се прилага, като с новия текст, пазарните дялове, при които се приема, че споразумението, решението и съгласуваната практика са с незначителен ефект, са съобразени с правото на ЕС (такива, при които участниците имат под 10 на сто от съответния пазар, ако същите са конкуренти помежду си, и съответно 15 на сто от всеки от съответните пазари, ако участниците не са конкуренти помежду си).

В съответствие с Регламент на Съвета № 1/2003 законът определя и обстоятелствата, при които споразумения, решения или съгласувани практики се освобождават автоматично от забраната, без да е необходимо предприятията да уведомят комисията, за да получат индивидуално освобождаване. С цел да се гарантира ефективното прилагане на правилата за конкуренция, като в същото време се съблюдава и правото на защита на страните, новият ЗЗК предвижда тежестта на доказване на обстоятелствата за освобождаване от забрана да е за предприятията или сдруженията на предприятия, които се позовават на тях.

Във връзка с уредбата на злоупотребите с господстващо положение, с новия закон е премахната оборимата презумпция за наличие на господстващо положение (пазарен дял, по-голям от 35 на сто), с което законодателят е приел, че високият пазарен дял сам по себе не е доказателство за съществуването на господстващо положение.

Променен е и прагът, над който участниците в концентрации са задължени да уведомят КЗК. Досега той беше 15 млн.лв., а с новия закон се увеличава на 25 млн.лв. Въведен е и нов, втори критерий – оборот на всяко едно от поне две от предприятия-участници в концентрацията или оборот на предприятието-обект на придобиване на територията на Република България през предходната финансова година над 3 млн.лв. По този начин на уведомление ще подлежат само концентрации, които имат връзка с българския пазар и могат да окажат въздействие върху него.

В новия ЗЗК е уредена и материята за нелоялната конкуренция. Възприети са почти всички състави от досега действащия закон, като изцяло нови са съставите относно имитацията на домейн или интернет страница. Новост е и уредбата за заблуждаващата и неразрешената сравнителна реклама, която съответства напълно на изискванията на Директива 2006/114/ЕС на Европейския парламент и на Съвета.

За да гарантира ефективността и законосъобразността на производствата пред КЗК, законът установява широки правомощия на представителите на комисията при проучването. Те съответстват напълно на правомощията, с които разполагат другите органи по конкуренция на страните - членки на ЕС, и Европейската комисия и гарантират ефективността на децентрализираната система на прилагане на Общностното право. Детайлно е уредено правомощието за извършване на проверки на място на предприятия и сдружения на предприятия, което е важно средство за разкриване и доказване нарушенията на правилата на конкуренция.

Сред основните промени са и новият метод за определяне размера на имуществените санкции за нарушения на закона. Те ще се определят като процент от оборота на предприятията за предходната финансова година, а не чрез максимално определен фиксиран размер, както досега. Предвижда се и възможността за налагане на периодични санкции, чиято цел е да се гарантира навременното изпълнение на решенията или определенията на КЗК и да се прекратят установените от Комисията противоправни действия или бездействия.

Уредена е и възможност за освобождаване от имуществена санкция или намаляването ѝ, за предприятия, които доброволно сътрудничат на комисията за разкриване и доказване на картели.

Нови за комисията са правомощията да налага временни мерки и да одобрява поемане на задължения, предложени от предприятията. Временните мерки ще се налагат в неотложни случаи, за да се избегне риска от сериозни и непоправими вреди за конкуренцията.

Законът предвижда възможността за подаване на искове за обезщетение за вреди, причинени в резултат на нарушения на конкуренцията. Право на обезщетение имат всички физически или юридически лица, дори когато нарушението не е било насочено директно срещу тях.